

منتخب شعر کوتاه جهان

گردآوری و برگردان:

دکتر محمدحسین رمضان کیایی

(عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)

تهران، ۱۴۰۰

سرشناسه	: رمضان کیایی، محمدحسین، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: منتخب شعر کوتاه جهان / گردآوری و برگردان محمدحسین رمضان کیایی.
مشخصات نشر	: تهران: بوی کاغذ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۲ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-6070-35-5
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: شعر - مجموعه‌ها
موضوع	: Poetry -- Collections
رده بندی کنگره	: PN۶۱۰۹
رده بندی دیویی	: ۸۰۸/۸۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۴۰۳۴۹

تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان کارگر شمالی، کوچه مجد، شماره ۵،

واحد یک غربی، کدپستی: ۱۴۱۸۹۴۵۸۵۳

تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۲۸۴۹۱ / تلفن همراه: ۰۹۲۱۲۵۷۶۵۹۳

رایانامه: info@booka.ir / تارنما: www.booka.ir

منتخب شعر کوتاه جهان

گردآوری و برگردان:

دکتر محمدحسین رمضان کیایی

(عضو هیئت‌علمی دانشگاه تهران)

چاپ: اول، ۱۴۰۰ / مدیر تولید: احمد رضوانی / چاپ و صحافی: هنگام

شمارگان: ۵۰۰ نسخه / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۷۰-۳۵-۵

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	از لب‌خند دست کشیدم / آنا آخمتووا
۱۴	آنچنان است اشتیاق به عشق / آرکیلوکوس
۱۵	در بندِ عشق می‌شوم / آرکیلوکوس
۱۶	آه ای صدف دریایی / آلكائوس
۱۷	گمان من این بود / خوزه آنخل والنته
۱۸	از چشم جهان / مایا آنجلو
۱۹	کدام قطعه از این جهان / رزه آوسلندر
۲۰	جای گل‌های سرخ کاشته شده‌مان / رزه آوسلندر
۲۱	حرف که می‌زنم / فیلیپ آیرس
۲۲	در انتظار شعر شدن / احمد ارهان
۲۳	من نیستم / نیکیتا استانسکو
۲۴	همیشه بودن ما / پل استر
۲۵	من و خوشبختی‌ام / مرام المصری
۲۶	چه دیوانگی‌ای / مرام المصری
۲۷	روی پناهگاه‌های ویران شده‌ام / پل الوار
۲۸	آپریل ماه سنگدلی است / تی. اس. الیوت
۲۹	ای عشق / جورج الیوت

- ۳۰ ..... امشب / جوزپه اونگارتی
- ۳۱ ..... بین گلی که چیده شد / جوزپه اونگارتی
- ۳۲ ..... صبحگاهان / جوزپه اونگارتی
- ۳۳ ..... سر بازان / جوزپه اونگارتی
- ۳۴ ..... گفته می شود که / کارملو ایری بارن
- ۳۵ ..... از دهان تو شراب می ریزد / ویلیام باتلر بیتس
- ۳۶ ..... هر چند در اوج زیبایی به سر می بری / ویلیام باتلر بیتس
- ۳۷ ..... خوابی عمیق / ماتسوئو باشو
- ۳۸ ..... اگر که می توانستم / ماری-کلر بانکوار
- ۳۹ ..... حتی آن دیوار قدیمی / لی بای
- ۴۰ ..... در اشک و سکوت که از هم جدا شدیم / لرد بایرون
- ۴۱ ..... بی خیال عشق / ریچارد براتیگان
- ۴۲ ..... صریح می گویمت / ریچارد براتیگان
- ۴۳ ..... تو نقطه ضعفی نداشتی / برتولت برشت
- ۴۴ ..... برگی برایم بفرست / برتولت برشت
- ۴۵ ..... آنکه من دوستش می دارم / برتولت برشت
- ۴۶ ..... در کوچه ها / ایلهان برک
- ۴۷ ..... هرگز نمی توان / ایلهان برک
- ۴۸ ..... همین گونه بمان / ایلهان برک
- ۴۹ ..... همین که به تو فکر کنم / آلن برن
- ۵۰ ..... زائران / یوسیف بروسکیچ
- ۵۱ ..... از ساقه های مشعشع گندم / لوسیان بلاگا

-
- آه ای زیبای من! / لوسیان بلاگا ۵۳
- دیدن دنیا در دانه‌ای شن / ویلیام بلیک ۵۵
- آنچه بر گونه تو می‌غلتد / شارل بودلر ۵۶
- برای آنکه رفتنی است / چارلز بوکوفسکی ۵۷
- همسایه‌ها بر این باورند / چارلز بوکوفسکی ۵۸
- هر چند که بگوییم / چارلز بوکوفسکی ۵۹
- چگونه می‌توانم بگویم / کارین بوی ۶۰
- بین حالا و همین حالا / اکتاویو باز ۶۱
- حقیقی‌ترین رویا / هوگو پرات ۶۲
- امروز چه روزی است / ژاک پرهور ۶۳
- کسی که عاشق شده است / فرناندو پسوا ۶۴
- ناشناس لبخند می‌زنی / فرناندو پسوا ۶۵
- آرام و بس آرام / فرناندو پسوا ۶۶
- خوشبخت کسی که متفاوت است / ساندر پنا ۶۷
- بی هیچ اراده‌ای / الکساندر پوشکین ۶۸
- راز حیات / رایبندرانات تاگور ۶۹
- گاهی / توماس ترانسترومر ۷۰
- زنبور / تریلوسا ۷۱
- بعد مردنم / آلفرد تنیسون ۷۲
- راهی است راه عشق دشوار و ناگوار / جبران خلیل جبران ۷۴
- هنوز نرفته‌ای / جبران خلیل جبران ۷۵
- بگذار بال‌ها / خوان رامون خیمنس ۷۶
-

- ۷۷ ..... بی لمس جسم تو / خوان رامون خیمنس
- ۷۸ ..... اندیشیدن به تو / روبر دسنوس
- ۷۹ ..... دیدی دلم شکست / چارلز دیکنز
- ۸۰ ..... اگر که بتوانم / امیلی دیکنسون
- ۸۱ ..... شنیدم کسی می گفت / امیلی دیکنسون
- ۸۲ ..... حضور مرگ / امیلی دیکنسون
- ۸۳ ..... مرا / بلاگا دیمترووا
- ۸۴ ..... در دوردست به سر می برم / امانوئل روبلس
- ۸۵ ..... همه چیز می گذرد / رومن رولان
- ۸۶ ..... صدایم می زدی / یانیس ریتسوس
- ۸۷ ..... پاسخم بگو / آدرین ریچ
- ۸۸ ..... گفته می شود / ژوزه ساراماگو
- ۸۹ ..... ماه خموش / سافو
- ۹۰ ..... همه نجوایی را / سونیا سانچز
- ۹۱ ..... از دوردست دور / آنتوان دو سنت-اگزوپری
- ۹۲ ..... ترانه خوانده ام / کارل سندبرگ
- ۹۳ ..... گرسنگی ام دهید / کارل سندبرگ
- ۹۴ ..... ما همچو آن غوک‌هایی هستیم / رنه شار
- ۹۵ ..... تاجی بر سر من نیست / ویلیام شکسپیر
- ۹۶ ..... به انکار ستارگان بنشین / ویلیام شکسپیر
- ۹۷ ..... آیا این از اراده توست / ویلیام شکسپیر
- ۹۸ ..... برای دیدنم شتاب کن / ایزومی شیکیبو

- با تلاشی وافر / ایزومی شیکیبو ۹۹
- اگر ابر بودم / سوزان علیوان ۱۰۰
- استوار نمی ماند این جهان / سوزان علیوان ۱۰۱
- هر گلی / سوزان علیوان ۱۰۲
- اولین سبز طبیعت طلایی است / رابرت فراست ۱۰۳
- زندگی شاید / اریش فرید ۱۰۴
- تا کجا / اریش فرید ۱۰۵
- پیوسته تاریخ تولدم را می پرسی / نزار قبانی ۱۰۶
- زیبایی عشق ما در این است / نزار قبانی ۱۰۷
- عشقم از من می پرسد / نزار قبانی ۱۰۸
- یک درخت / جورجیو کاپرونی ۱۰۹
- اگر که بوسه ام / کاتولوس ۱۱۰
- عشق می ورزم و نفرت / کاتولوس ۱۱۱
- از من مرغزاری به پا کن / فابریزیو کارامینا ۱۱۲
- کجاست آشیانه مرغان دریایی / وینچنزو کاردارلی ۱۱۳
- زنان در اندرون مانند / رافائل کاریری ۱۱۴
- برف / کریستینا کامپو ۱۱۵
- اگر همین حالا بر در اتاقم بکوبی / پاتریزیا کاوالی ۱۱۶
- اینجا / آگوتا کریستف ۱۱۷
- زودتر بمیر / راینر کنسه ۱۱۸
- هر کسی تنها / سالواتوره کوآزیمودو ۱۱۹
- باران / سالواتوره کوآزیمودو ۱۲۰

-
- ۱۲۱..... سفر به دور دنیا / ژان کوکتو
- ۱۲۲..... تو که نباشی / جیمز کول
- ۱۲۳..... سبک‌بال باش / جانکارلو کونسونی
- ۱۲۴..... مه سرخگون / آلفونسو گاتو
- ۱۲۵..... به خاطر این بال‌ها هم که باشد / فردریکو گارسیا لورکا
- ۱۲۶..... نمی‌دانستم / گابریل گارسیا مارکز
- ۱۲۷..... تو یک تنی / گابریل گارسیا مارکز
- ۱۲۸..... کسی تو را به یاد نمی‌آورد / گابریل گارسیا مارکز
- ۱۲۹..... از مرگ من که باخبر شدی / چه‌گوارا
- ۱۳۰..... در خنده انسان / ماری آنجلا گوالتیری
- ۱۳۱..... آوردی مان به روی زمین / گوته
- ۱۳۲..... عشق بر تو چیره نمی‌شود / گوته
- ۱۳۳..... آن لحظه‌ای که در یابیم / گوته
- ۱۳۴..... من راهی ام مادر / عبدالله گوران
- ۱۳۶..... هوا / تونینو گوئرا
- ۱۳۷..... تعطیلات که پایان پذیرد / ویوین لامارکوئه
- ۱۳۸..... با یک اسم / کلمنته دی لئو
- ۱۳۹..... پدرم که مبارز بود / روبرتو لریچی
- ۱۴۰..... در بهار و تابستان / خوزه مارتی
- ۱۴۱..... هرکجا درد است / ولادیمیر مایاکوفسکی
- ۱۴۲..... این پرونده نیز بسته شد / ولادیمیر مایاکوفسکی
- ۱۴۳..... عشق خطر کردن است در پی خوردن / آلدا مرینی
-

-
- ۱۴۴..... ای عشق / آلدا مرینی
- ۱۴۵..... بوسه‌ای / آلدا مرینی
- ۱۴۶..... اگر طالب گنجی / آلدا مرینی
- ۱۴۷..... از تو که دورم / راجر مک‌گاف
- ۱۴۸..... دلی که حقیقتا عاشق شده است / توماس مور
- ۱۴۹..... ما با سر / جیم موریسون
- ۱۵۰..... نگاه کن به ویرانی رسیده‌ام / آلفرد دو موسه
- ۱۵۱..... اغلب با رنج زندگی مواجه شدم / ائوجنیو مونتاله
- ۱۵۲..... چون رنگ آبی دریا / استفن مویسون
- ۱۵۳..... خود را تهی کن / استفن مویسون
- ۱۵۴..... تو با جام من / جان میلتن
- ۱۵۵..... پوشانده‌ام خود را با واژگان / ماری نونل
- ۱۵۶..... فکر کن به عشق / والت ویتمن
- ۱۵۷..... مانند حوالی غروب تابستان / دانیل هافمن
- ۱۵۸..... آن کس که بار اول اظهار عشق می‌کند / هاینریش هاینه
- ۱۵۹..... چونکه دوست می‌دارم / هرمان هسه
- ۱۶۰..... تو دوستم نداشتی / فریدا هیوز
- ۱۶۱..... پیش از آنکه چیزی بگویی / لنگستن هیوز
- ۱۶۲..... رویاهایت را در بر بگیر / لنگستن هیوز
-

پیش گفتار

شعر جهان اگرچه دوره‌های متفاوتی را سپری کرد و در سبک‌های متنوعی تجلی یافت، اما هیچ‌گاه از عنصر «خیال» تهی نشد. چراکه به زعم بوطیقای ارسطو، جوهره اصلی شعر تخیل است. شاعر هرچند ژرف‌نگر باشد، همچنان نیازمند است که خیال خود را پرواز دهد و مرز آن را بیش از پیش گسترش دهد. اما چرا شعر کوتاه؟ تفاوت آن با شعر بلند در چیست؟ وقتی به صحبت درباره شعر کوتاه می‌پردازیم، آیا این بدان معنی است که از شعری با هویتی مستقل از شعر بلند حرف می‌زنیم؟ و یا سبک شعری دیگری را مدنظر قرار می‌دهیم؟ با بیان چکیده‌ای از ساختار شعر کوتاه در مقام پاسخگویی برمی‌آییم. شعر دارای ساختار، اسکلت و اندام‌واره است و هماهنگی در این ساختار اهمیت بسزایی دارد. وجود مطابقت در قسمت آغازین و پایانی این ساختار از دید خواننده نکته‌سنج و ناقد دور نمی‌ماند؛ یکدست بودن اندام‌واره و در عین حال منعطف بودن در ایجاد بستر برای بازی‌های زبانی که شاعر از آن سود می‌برد تا «نو» بودگی شعر را تحکیم بخشد از جایگاهی درخور برخوردار است. تردیدی نیست که در شعر کوتاه قسمت آغازین ساختار به سرعت به قسمت پایانی مرتبط می‌شود و محتوای میانی را تیزتر و تأثیرگذارتر به خواننده انتقال می‌دهد. بدیهی است نیازی نیست خواننده در کشف و فهم پیام شاعر بندهای مختلف شعر را به صورت ذهنی به هم پیوند بزند تا به درک نهایی از مفهوم نهفته در شعر برسد. کوتاهی شعر و تأثیر مثبت و آنی آن بر ذهن و فهم خواننده مختص شعر امروز نیست. در اشعار سبک کلاسیک نیز

این کوتاهی و اختصار در بیان شاعرانه همواره مورد توجه قرار گرفته است که وجود دو گونه شعری «دوبیتی» و «رباعی» مبین آن می باشد. می توان اذعان داشت که خوانندگان در جریان خوانش اشعار بلند کلاسیک نیز به این نتیجه رسیده اند که اختصار و موجز بودن سرایش شاعرانه تا چه اندازه ذهن را درگیر خود می سازد و پیام و مفاهیم نهفته در آن را به ذهن می سپارد. در این باره همانا می توان به عادت به خاطر سپردن یک یا دو بیت از یک غزل یا قصیده بلند استناد نمود که کلیت آن غزل یا قصیده را در خود نهفته دارد.

در گردآوری اشعار کوتاهی که در این مجموعه منتشر شده اند مترجم به دو موضوع شهرت شاعران و نیز شهرت شعر سروده شده توجه داشته است. هیچ ادعایی نیست که اشعار موجود در این مجموعه از بهترین ها باشند. چراکه تمام اشعار را نمی توان در یک مجموعه گردآوری کرد. مترجم خود اشعار را گزینش و به زبان فارسی برگردان کرده است. در سه مورد شعرها از بدنه شعری بلند انتخاب شده اند، چراکه این قسمت ها در نقد نقادان و صاحب نظران بازخورد مثبتی داشته است و عموم خوانندگان نیز آن را مورد توجه قرار داده اند. اشعار انگلیسی، ایتالیایی و فرانسوی مستقیماً از زبان اصلی و اشعار شعرای زبان های دیگر از انگلیسی برگردان شده اند.

م. کیایی

آنا آخمتووا
(Anna Akhmatova)

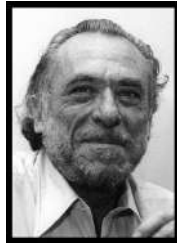
از لبخند دست کشیدم
لبها یخ بسته‌اند
برای حتی یک امید
بیش از یک ترانه است
بی هیچ تقصیری
ترانه را
تسلیم کفر و خنده می‌کنم
زیرا در اوج درد
سکوت است و عشق
برای روان

ایلهان برک
(İlhan Berk)

www.booka.ir

هرگز نمی‌توان
سن زنی را پرسید
او خود نیز نمی‌داند
با بغض و گریه شبانه
چند سال بر او رفته است

چارلز بوکوفسکی
(Charles Bukowski)

www.booka.ir

هر چند که بگوییم
مردان این گونه‌اند
و
زنان آن گونه
یا تنهایی خوب
و
دنیا بد است
عاقبت می‌رسد روزی که قلبت
برای کسی تندتر بزند

الکساندر پوشکین
(Alexander Pushkin)

بی هیچ اراده‌ای
به جای شمایِ پوچ و تهی
مهربانانه تو خطابم کرد
رویاها در دل عاشقم جوانه زد
نگاه در نگاهش
پر اندیشه ایستادم
می‌گویمش
دوست‌داشتنی هستید
در درونم می‌گویم
که چقدر دوستت دارم

لنگستون هیوز
(Langston Hughes)

رویاهایت را در بر بگیر
با مرگ رویاها
زندگی چون پرنده شکسته‌بالی است
افتاده از پرواز
دل خون
رویاهایت را در بر بگیر
با رفتن رویاها
زندگی چون برهوت بی‌حاصلی است
در برف
مدفون